

ציודה לדרך:

סלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

יו"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

ציודה לדרך - פרשת קרח

עלון מס' 95 | שנה 2

בְּדֶרֶךְ רַבּוֹתֵינוּ

מִדַּת הָעֲנוּהַ

**מִדּוּעַ לֹא הִסְפִּים רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה
לְהַתְפַּלֵּל מִתּוֹךְ הַסְּדוּר שְׁנֵתֵן לוֹ?**

מֵה מִסְלָאָה הִיא הַדֶּרֶךְ שֶׁבַה נִהְגוּ גְדוּלֵי יִשְׂרָאֵל לְבָרַח
מִכָּל צֵל שֶׁל כְּבוֹד, וְאֵף לְבוֹזֹת עֲצָמָם בְּרַבִּים, וּבְלִבָּד
שְׁלֹא יִחְדֵּר שְׁמִיז גְּאוּנָה לְלִבּוֹתֵיהֶם.

עַד כַּמָּה לֹא יָכַל הָיָה רַבֵּי יִשְׂרָאֵל גְּרוֹסְמָן זצ"ל רֹאשׁ
הַיְשִׁיבָה פִּינְסֶק-קַרְלִין לְסַבֵּל דְּבַרֵי שְׂבַח, נוֹכַח לְלַמֵּד
מִפְּעֻשָׁה שְׂאֲרַע בְּסוּף יָמָיו.

אַחַד מִחֲשׁוֹבֵי חֲסִידֵי פִינְסֶק-קַרְלִין הוֹצִיא לְאוֹר סְדוּר

כַּמְנִהֵג פִּינְסֶק-קַרְלִין. הוּא הִשְׁקִיעַ מֵאַמֵּץ מִיָּחָד לְהוֹצִיא
עֵתֵק מִיָּחָד מִן הַסְּדוּר בְּעַל אוֹתִיּוֹת גְּדוּלוֹת וּכְרִיכָה
מֵעֲטָרֹת עֲבוּר רַבֵּי יִשְׂרָאֵל זצ"ל. עַל כְּרִיכַת הַסְּדוּר
חָקַק אֶת הַמְּלִים "לְכַבֹּד הַגְּאוּן הַצַּדִּיק רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה
שְׁלִיטָ"א".

בְּלֵיל שַׁבַּת הַגִּיעַ אוֹתוֹ אַבְרָהָם לְבֵית הַמְּדַרְשׁ שְׁבוּ הַתְּפִלָּל
רַבֵּי יִשְׂרָאֵל מִתּוֹךְ רְצוֹן לְרֹאוֹת אֶת רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה
מִתְּפַלֵּל בּוֹ, אֵף לְמַרְבֵּה הָאֲכֻזָּבָה הַבְּחִין פִּי הַרֵב הָעֵבִיר
אֶת הַסְּדוּר לְנִכְדוֹ. גַּם לְמַחֲרַת בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה בְּבִקְרָא לֹא
אַחַז רַבֵּי יִשְׂרָאֵל אֶת הַסְּדוּר בְּיָדוֹ, אֶלֶּא הָעֵבִירוּ לְנִכְדוֹ,
וְאֲכֻזְבוּ שֶׁל הָאֲבָרָה הִיְתָה גְּדוּלָה מְאֹד.

'הצדיק'? את זה איני מסגל לסבל... איני יכול להתפלל בסדור שכתוב עלי כה... (ומתוך האור) וכתב בארחות ישר שכל המריבות והמחלוקות, רבם ככלם באים על ידי גאווה, ואם כל אחד היה מחזיק בענוה ולא היה אכפת לו על כבודו ועל גאונו, היו רב המחלוקות מסתדרות בשלום. ושענוה אמתית היא רפואה בדוקה אמתית לרב הבעיות שיש בזמנינו.

יום ראשון נכנס האברך אל ביתו של רבי ישראל זצ"ל שקבלו במאור פנים מיחד, הודה לו על הסדור הנפלא, הוציא מכיסו שטר של מאתיים דולר והעניק לו, ולאחר מכן התנצל ואמר: "אני איני יכול להתפלל בסדור זה, מה אעשה שחרטתם על הפריכה באותיות זהב 'הגאון הצדיק ראש הישיבה'? ניחא 'ראש הישיבה', הלא אני כאן ראש הישיבה שנים רבות, ניחא 'הגאון', תאר שהיום נוהגים להוסיפו לכל ראש ישיבה, אבל

ושב לברך בשנית, חזר שוב על טעותו: "אשר יצר את האדם בחכמה" ... כאשר אותו ת"ח שב בשלישית על טעותו: "אשר יצר את האדם בחכמה" עלתה על פני הנוכחים בת צחוק של ממש, ובאור רחפה התחוששה פי התורה גובה את עלבונה! הקב"ה נפרע על בוי כבוד תלמידי חכמים! אותו רב שפגע בכבוד ה"חזון איש" כשלא יצא עמו ללוות את ספר התורה, לקה ג' פעמים בכיון לעיני כל קהל הנוכחים... (דרך עץ החיים)

הבושות הנוראיות בגלל זלזול בתלמיד חכם!

"פי ה' שלחני לעשות את כל המעשים האלה"

ספר רבי יצחק זילברשטיין שליט"א מעשה שראו בעיניו:

היה זה בקיזתי נער בישיבת סלבודקא בעצומה של שמחת "שבע ברכות" בה השתתף ה"חזון איש" זצ"ל. קולות שמחה מהרחוב עלו באזני המשתתפים, וברור קצר העלה: ברחוב מתקיימת תהלוכת הכנסת ספר תורה. שמחה רבה היא, אלא מאי? בית הכנסת אליו צעדו החוגגים לא היה מחוגגי היראים לדבר ה'. לצאת או לא לצאת? התלבטו החוגגים, וה"חזון איש" פסק: יוצאים ללוות את ספר התורה!

אולם, דעתו של אחד מתלמידי החכמים ששהה באותו מעמד, גאון ידוע לכשעצמו, לא היתה נוחה מהנהגת ה"חזון איש". הוא החליט להיתר במקומו ולא לצאת וללוות את ספר התורה.

ה"חזון איש" יצא ושב בדממה, בלא לומר על פה מלה. שמחת שבע הברכות התנהלה כסדרה, וזמן ברכת המזון הגיע. חשובי היושבים כבדו בברכות, ותורו של אותו תלמיד חכם הגיע לברך ברכת "אשר יצר את האדם בצלמו". אך ראה זה פלא; המלים שיצאו מפי הרב היו: "אשר יצר את האדם בחכמה" ...! רחש של פליאה עבר בין היושבים כאשר אותו רב, שהתעשת

החזון איש זצ"ל

בְּדֶרֶךְ הַפְּרָשָׁה

"וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר אֲבָחַר בּוֹ מִשְׁהוּ יַפְרַח וְהִשְׁכַּחְתִּי מֵעֲלֵי אֵת תְּלֻנּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵם מְלִינִם עֲלֵיכֶם" (ז, כ)

מִשְׁמַע מִהַפְּסוּק שְׁעֵדִין פִּקְדָּקוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא הָאֲמִינוּ שֶׁהִקְב"ה אֵכֵן בָּחַר בְּאַהֲרֹן הַכֹּהֵן שֶׁהוּא יְהִיָּה הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל.

וַיֵּשׁ לְהַקְשׁוֹת, הֲלֹא רָאוּ הֵם אֵת הַמַּחְזָה שֶׁל בְּלִיעַת קֶרֶחַ וְאֵת שׁוֹרֶפֶת מֵאֲתִים וְחַמְשִׁים מִקְטִירֵי הַקְּטֹרֶת, וְהַכִּיצַד עֵדִין לֹא הָאֲמִינוּ שֶׁלֹּא קִבַּע כּוֹן מִשְׁהַ מְלָבוֹ אֲלֵא הִקְב"ה הוּא זֶה אֲשֶׁר בָּחַר בְּאַהֲרֹן?

אֲלֵא בָּאֵר מֶרֶן שֶׁר הַתּוֹרָה רַבִּי חַיִּים קִנְיָבְסְקִי זצ"ל שֶׁהֵם סִבְרוּ שֶׁכָּל מַה שְׁאַרְע לְקֶרֶחַ וְעֵדִין זֶה בְּגִלְל כְּבוֹדוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁלֹּא הָיוּ צָרִיכִים לִפְגַּע בְּכְבוֹדוֹ, וְהִקְב"ה תּוֹבַע אֵת כְּבוֹדֵם שֶׁל הַצַּדִּיקִים, אֲבָל מִכָּל מְקוֹם אֵין בְּכָה רְאִיָּה שֶׁהִקְב"ה צִוָּה שְׁאַהֲרֹן יְהִיָּה כֹהֵן גָּדוֹל וְהוּא בָּחַר בְּאַהֲרֹן מִפְּנֵי שֶׁהוּא אַחִיו וְלִזְוָה הַצָּרָה מוֹפֵת מִיָּחַד לְהִרְאוֹת עַל יְדֵי הַמַּטָּה שֶׁהִקְב"ה בָּחַר בְּאַהֲרֹן. (טַעֲמָא דְקִרְיָא)

"הַמַּעֲט מִכֶּם כִּי הִבְדִּיל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶתְכֶם מֵעַדְתִּי יִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב אֶתְכֶם אֵלָיו לְעַבֹד אֵת עַבְדֹת מִשְׁפָּן ה' וְלַעֲמֹד לִפְנֵי הָעֵדָה לְשִׁרְתָם" (טו, ט)

בְּדַבְרֵי תוֹכַחְתּוֹ שֶׁל מֹשֶׁה לְקֶרֶחַ וְעֵדִין הוּא מוֹכִיחַ אוֹתָם עַל גְּאוֹתָם וְאוֹמֵר לָהֶם כִּי הִקְב"ה אוֹהֵב אֵת הַעֲנֻתָנִים, וּמִתְרַחֵק מִבְּעַלֵּי הַגְּאוֹה.

הַאֲדַמּוּ"ר ה' דְּמִשְׁק אֱלִיעֶזֶר" מוֹיִזְנִין זצ"ל בָּאֵר אֵת לְשׁוֹן הַפְּסוּקִים: "הַמַּעֲט מִכֶּם" - מִשׁוּם שֶׁהֲלוֹוִים מִמַּעֲיִטִים וּמִקְטִינִים עֲצָמָם, זָכוּ "כִּי הִבְדִּיל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶתְכֶם מֵעַדְתִּי יִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב אֶתְכֶם אֵלָיו". אֲבָל אֲתֵם הַמַּחְזִיקִים בְּמַחְלָקָת, "רַב לָכֶם בְּנֵי לְוִי" - הַתְּבַלְבַּלְתֶּם וְהִנְכֶם מִחִפְשִׁים גְּדוּלָה לְעֲצָמְכֶם, וְלֹא זוֹהִי הַדֶּרֶךְ לְזִכּוֹת בְּכָה, וְאֵלוֹ אַהֲרֹן, שָׁבוּ בָּחַר ה' "מַה הוּא כִּי תִלְוִנוּ עֲלֵינוּ" - הוּא נוֹהֵג בְּעֵנּוּה, וְלִפְיָכָה פְּשוּט וּבְרוּר שֶׁהוּא נִבְחַר עַל יְדֵי הִקְב"ה לְתַפְקִיד הַגָּדוֹל.

הַכִּיצַד אַחֲרֵי בְּלִיעַת קֶרֶחַ וְעֵדִין פִּקְדָּקוֹ בְּכֹהֵנֵי אַהֲרֹן עַל פִּי הַשֵּׁם?

בְּדֶרֶךְ הַמְּדוּת

'בְּנֵי מִי נָתַן לָהּ אֵת הַסְּכָרְיָה? הַשִּׁיב הַיְלָד: 'לְקַחְתִּי כֶּסֶף מִהַמַּגֵּרָה, וְקִנִּיתִי אֶצֶל רַחֲמִים - בְּעַל הַמַּכְלָת'. וְאִיפֹה הָעֵדָף?

שֶׁאֵל הָאָבָא, וְהַיְלָד עֲנָה: 'נָתַתִּי לְרַחֲמִים אֵת הַמַּטְבֵּעַ, אֲךָ הוּא לֹא הִחְזִיר לִי עֵדָף'. אֵין רֵץ הָאָבָא אֵל הַמַּכְלָת, וְשֶׁאֵל אֵת רַחֲמִים: 'הָאֵם בְּנֵי קָנָה אֶצְלָה סְכָרְיָה?' - 'כּוֹ, הַשִּׁיב בְּעַל הַמַּכְלָת. 'הָאֵם הִחְזַרְתָּ לוֹ עֵדָף?' - 'לֹא הִחְזַרְתִּי', הַשִּׁיב רַחֲמִים, 'קִבַּלְתִּי מִמֶּנּוּ מַטְבֵּעַ נְחֹשֶׁת, וְלֹא הָיָה מִמֶּה לְהִחְזִיר עֵדָף'. הָאָבָא כְּעַס: 'מַה פְּרוּשׁ קִבַּלְתָּ מַטְבֵּעַ נְחֹשֶׁת, אֲתָה קִבַּלְתָּ מַטְבֵּעַ זָהָב, הוּא יְכוֹל

הָעוֹל הַגָּדוֹל שֶׁנִּגְרַם לְחַנּוּנֵי בְּגִלְל בְּנֵי הָעִיר שֶׁזִּכְרוּ לְשׁוֹן הָרַע וְרַכִּילוֹת!
"סוּרוּ נָא... וְאֵל תִּגְעוּ בְּכָל אֲשֶׁר לָהֶם מִן תִּסְפוּ"

מַעֲשֵׂה בִיהוּדֵי עֲשִׂיר, אֲשֶׁר בְּיוֹם מִן הַיָּמִים הַתְּהַפֵּה עֲלָיו הַבְּגִלְל, וְיָרַד מִנְכָסָיו. נוֹתֵר מְרוֹשֶׁשׁ מִכִּסְפוֹ וּנְכָסָיו, אֲךָ הַשְּׂאִיר לְעֲצָמוֹ מַטְבֵּעַ זָהָב אַחַת, וְאָמַר: מִי יִתֵּן וּבְיוֹם מִן הַיָּמִים אֲשִׁקֵּעַ אֵת הַמַּטְבֵּעַ בְּעֶסֶק, וְאֲשׁוּב בַּחֲזָרָה לְאִתְנִי וְלִמְעַמְדִי.
יוֹם אַחַד רָאָה הָאִישׁ כִּי בְּנֵו הַקֶּטָן אוֹכַל סְכָרְיָה. הַתְּפִלָּא הָאָב: מִנֵּן לְבְנֵי סְכָרְיָה זוֹ? שֶׁאֵל הָאָב אֵת הַבֵּן הַקֶּטָן:

לרחוב העיר, אולי יעזר ה' ואצליח להביא טרף לביתי. ולפתע רואה אני את בנה הולך ברחוב עם מטבע זהב! נגשתי אליו והחלפתי את המטבע בגרוש, כשהילד קלל לא מבין מה ההבדל בין מטבע זהב לנחשת. כעת ב"ה השתפר מזלי, יש לי פרנסה, ובאתי להחזיר את הגולה... האבא כמעט התעלף מרב בהלה ועגמת נפש. 'האם אתה יודע מה עשית???' דם נשפה בעקבות החלפת המטבע!

על ספור זה אמר רבי שלום שבדרון וצ"ל: מורי ורבותי, דעו לכם: הילד לא היה אשם, הוא היה רעב ורצה לאכול. ילד קטן לא מבין, ואינו נתפס בעונו. האבא לא אשם, כיון שעשה את שלו, הלה לבית דין, ונהג על פי הלכה. רחמים, בעל המכלת, בודאי איש ישר, שנתפס על לא עול כפפו. בית דין ישרים וצדיקים, כי אין לדין אלא מה שעניו רואות. הנגב לא אשם, כי היה במצב של פקוח נפש. מי לא צודק?? אלו אותם בני העיר שדברו לשון הרע ורכילות, הם היחידים שיתנו על כף את הדין!

היה לקנות עם המטבע את כל החנות, ואתה אומר שקבלת מטבע נחשת? אך רחמים בשלוי: לא קבלתי שום מטבע זהב, קבלתי מטבע נחשת. האב הזמין את רחמים לדין תורה בבית הדין.

בבית הדין השמיע האב את טענותיו, ואף רחמים השמיע את טענותיו. בית הדין פסק כי רחמים חייב להשבע על כך שקבל מטבע נחשת ולא מטבע זהב. כששמע זאת רחמים הודעו בכל גופו, ומיד אמר: 'אני - איני נשבע!! קבלה יש לי מאבי, שלא להשבע בכל אפן'. אמרו לו בית הדין: אם אתה לא נשבע - אתה חייב לשלם. קבל עליו רחמים את הדין, והתחייב לשלם את דינר הזהב בתשלומים. הספור התפשט בכל העיר: רחמים לקח מטבע מילד קטן, ובית דין חיבו אותו לשלם! הדבר התפרסם לכל, והבושות שנגרמו לרחמים בשל כך היו גדולות ועצומות.

ביום מן הימים בא אדם אל אביו של הילד, ומטבע זהב בידו. 'מה זה?' שאל אותו האב המשתאה, והלה השיב: אודה ולא אבוש, כי לפני מספר שנים לא היה לי מה לאכול. ילדי רעבו ללחם, ואני החלטתי לצאת

רוצים את העלון אצלכם?

שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ונשלח אליכם!

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ד 95-659-804-5 התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמ"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדדים פלוס" ברחבי הארץ